

Sygn. akt **III AUa 638/19**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 marca 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Marta Sawińska

Sędziowie: Roman Walewski

(del.) P. H.

Protokolant: Alicja Karkut

po rozpoznaniu w dniu 17 marca 2021 r. w P. na posiedzeniu niejawnym

sprawy **D. G.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o składki

na skutek apelacji D. G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 9 kwietnia 2019 r. sygn. akt VII U 1852/18

oddala apelację.

Przemysław Horak	Marta Sawińska	Roman Walewski
------------------	----------------	----------------

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P., znak: (...), na podstawie art. 83 ust. 1 oraz art. 32 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017r. poz. 1778) określił wysokość zadłużenia **D. G.** z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 9 588,12 zł (zakres numerów deklaracji 01-39) za okres od 2010-02 do 2013-04 w kwocie: 9 588,12 zł oraz należne odsetki w kwocie 6 296,00 zł.

W uzasadnieniu tej decyzji organ rentowy wskazał, że zawiadomił o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie określenia wysokości należnych składek na ubezpieczenie zdrowotne, wzywając jednocześnie do złożenia pisemnych wyjaśnień w sprawie przyczyn nieopłacenia składek, pod rygorem wydania decyzji w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na podstawie dotychczas zgromadzonych dowodów. Postępowanie wyjaśniające wykazało, że nie zostały przekazane na rachunek ZUS wpłaty/wpłaty zostały dokonane po terminie płatności, bez uwzględnienia należnych odsetek za zwłokę/wpłaty zostały dokonane w niepełnej wysokości za miesiące, w których – zgodnie z art. 47 ust. 2a-f ustawy płatnik był zwolniony z obowiązku składania deklaracji rozliczeniowej i jednocześnie na koncie

płatnika nie stwierdzono nienależnie opłaconych składek, które – zgodnie z art. 24 ust. 6a ustawy – mogłyby podlegać zaliczeniu przez Zakład z urzędu na poczet zaległych lub bieżących składek.

Odwołanie od tej decyzji złożył **D. G.**, wnosząc o jej zmianę poprzez ustalenie, że odwołujący nie jest zobowiązany do zapłaty nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od lutego 2010r. do kwietnia 2013r. oraz naliczonych odsetek, ustalenie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie okoliczności niezbędnych do wydania decyzji oraz o zasadzenie od ZUS na rzecz płatnika składek kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Nadto wniesiono o zwrócenie się do Nationale Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny o wskazanie jakie kwoty i kiedy zostały przekazane przez ZUS w związku z umową zawartą z D. G. i jakie kwoty i kiedy zostały przekazane przez OFE do ZUS w związku z nienależnie opłaconymi składkami dotyczącymi D. G..

W uzasadnieniu podniesiono, że na koncie odwołującego powstała nadpłata co najmniej 20.463,04 zł, która powinna zostać zaliczona na nieuregulowane przez odwołującego składki. Składki przekazywane przez ZUS do OFE były nieważne, albowiem zawarta przez odwołującego umowa z OFE była od samego początku nieważna.

Wyrokiem z dnia 9 kwietnia 2019 roku (sygn. akt VII U 1852/18) Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu:

1. oddalił odwołanie,
2. zasądził od odwołującego na rzecz pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. kwotę 1800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu I instancji stanowiły następujące ustalenia i rozważania.

D. G. w okresie od 1.05.2001r. do 30.04.2013r. prowadził działalność gospodarczą pod firmą (...) D. G.. Z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej odwołujący dokonał zgłoszenia do ubezpieczenia zdrowotnego.

Od 1998r. odwołujący posiada prawo do emerytury.

Z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej odwołujący był zobowiązany do opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne.

W dniu 27.05.1999r. odwołujący złożył deklarację o przystąpieniu do Otwartego Funduszu Emerytalnego N. – N. Polska.

W 2004r. odwołujący uzyskał informację, że umowa zawarta w OFE jest nieważna. Pismem z dnia 30.11.2009r. odwołujący zwrócił się o zaksięgowanie przekazanych przez OFE składek na poczet należnych składek.

Od lutego 2010r. odwołujący zaprzestał opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, co spowodowało powstanie zadłużenia.

Pismem z dnia 10.06.2011r. organ rentowy poinformował odwołującego, że umowa z OFE została anulowana, a rachunek w OFE ma status wykreślony.

Zaskarżoną decyzją z dnia 10.08.2018r. organ rentowy stwierdził, że zadłużenie D. G. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od 2010-02 do 2013-04 wynosi 9.588,12 zł, a odsetki naliczone na dzień wydania decyzji wynoszą 6.296,00 zł.

Na podstawie powyżej przedstawionego stanu faktycznego, Sąd I instancji wydał powyższy wyrok uznając, iż odwołanie okazało się nieuzasadnione.

Jak podkreślał Sąd Okręgowy istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się do oceny, czy odwołujący D. G. jest zobowiązany do zapłaty składek na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

Jak podkreślał Sąd Okręgowy zgodnie z treścią przepisu art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

Od nieopłaconych w terminie składek należne są od płatnika składek odsetki za zwłokę, na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997r. – Ordynacja podatkowa (art. 23 ust. 1 cyt. ustawy).

Składki oraz odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, koszty upomnienia i dodatkowa opłata, zwane dalej „należnościami z tytułu składek”, nieopłacone w terminie, podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji lub egzekucji sądowej (art. 24 ust. 2 cyt. ustawy).

Do składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne (art. 32 cyt. ustawy).

Kwestia obowiązku opłacania składek na ubezpieczeniu zdrowotne z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej pozostaje natomiast poza zakresem ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej wynika z art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c oraz art. 87 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Stosownie do treści art. 81 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c i pkt 1a, stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 75% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”. Składka w nowej wysokości obowiązuje od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku.

Na gruncie niniejszej sprawy ciężar dowodu w zakresie wykazania, że D. G. nie posiada zaległości z tytułu składek spoczywał na odwołującym. Zgodnie z art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Nadto obowiązująca w procesie zasada kontradyktoryjności przesądza, że ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania cywilnego. To one, a nie Sąd są wyłącznym dysponentem toczącego się postępowania i one wreszcie ponoszą odpowiedzialność za jego wynik. (vide orzeczenia SN z dnia 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96, OSNC 1997, nr 6-7, poz. 76; orzeczenie SN z dnia 7 marca 1997 r., II CKN 70/96, OSNC 1997, nr 8, poz. 113; uzasadnienie orzeczenia SN z dnia 16 grudnia 1997 r., II UKN 406/97, OSNAPiUS 1998, nr 21, poz. 643; orzeczenie SN z dnia 15 grudnia 1998 r., I CKN 944/97, Prok. i Pr. 1999, nr 11-12, s. 38; orzeczenie SN z dnia 7 lipca 1999 r., II CKN 417/98, Prok. i Pr. 1999, nr 11-12, poz. 35; uzasadnienie orzeczenia SN z dnia 15 lipca 1997 r., I CKN 415/99, niepubl.; orzeczenie SN z dnia 7 października 1998 r., II UKN 244/98, OSNAPiUS 1999, nr 20, poz. 662; orzeczenie SN z dnia 28 września 1999 r., II CKN 269/99, Prok. i Pr. 2000, nr 2, poz. 27; uzasadnienie orzeczenia SN z dnia 11 października 2000 r., II UKN 33/00, OSNP 2002, nr 10, poz. 251).

W toku całego postępowania sądowego odwołujący nie przedstawił żadnego wiarygodnego dowodu, który chociażby w pośredni sposób podważałby ustalenia zawarte w zaskarżonej decyzji.

Odwołujący nie wykazał, że zaistniały podstawy do zwolnienia go z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne, czy też, że nie prowadził działalności gospodarczej w spornym okresie.

Podnoszone przez odwołującego okoliczności związane z anulowaniem jego członkostwa w OFE i związanym z tym żądaniem zaliczenia składek przekazywanych do OFE na poczet nieuregulowanych składek na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej nie zasługują na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 100a ust. 1 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych otwarty fundusz jest zobowiązany do zwrotu do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nienależnie otrzymanej składki.

Kwotę składki, o której mowa w ust. 1, ustala się przez umorzenie jednostek rozrachunkowych uzyskanych za nienależnie otrzymaną składkę oraz nienależnie otrzymane odsetki określone przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych (art. 100a ust. 1a ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych).

Jeżeli zwrot nienależnej składki następuje w wyniku nieważności umowy z otwartym funduszem, a otwarty fundusz dokonał wypłaty transferowej zgodnie z art. 119, 126 lub 131, towarzystwo zarządzające tym funduszem finansuje kwotę stanowiącą równowartość różnicy pomiędzy kwotą określoną, zgodnie z ust. 4, do dnia dokonania wypłaty transferowej, a kwotą przekazaną w wypłacie transferowej (art. 100a ust. 7 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych).

Jeżeli zwrot nienależnie otrzymanej składki następuje w sytuacji unieważnienia umowy lub zmiany z urzędu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych nieprawidłowego wpisu w Centralnym Rejestrze Członków Otwartych Funduszy Emerytalnych, całą kwotę otrzymaną w wyniku wypłaty transferowej traktuje się jako jedną składkę (art. 100a ust. 7a ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych).

Cytowane powyżej przepisy dotyczą jednak rozliczeń pomiędzy OFE a organem rentowym.

Należy również zauważyć, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest dysponentem składek na ubezpieczenie zdrowotne odprowadzanych przez płatników z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej, co jednoznacznie wynika z art. 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest jedynie poborcą tych składek. Organem właściwym do dysponowania środkami finansowymi pochodzącymi ze składek na ubezpieczenie zdrowotne jest Narodowy Fundusz Zdrowia, co wynika między innymi z art. 97 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Już z tego względu wniosek odwołującego o zaliczenie składek przekazywanych przez ZUS do OFE na poczet zaległych składek na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej nie mógł zostać uwzględniony.

Żądania odwołującego opierały się prawdopodobnie na założeniu, że składki przekazywane do otwartego funduszu emerytalnego stanowiły jego własność, co jest poglądem błędnym.

W wyroku z dnia 4.06.2008r. sygn. II UK 12/08 Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że składki na ubezpieczenie emerytalne odprowadzane do funduszu nie są prywatną własnością członka funduszu, a pochodzą z podziału przekazywanej Zakładowi składki na to właśnie ubezpieczenie i przeliczone na jednostki rozrachunkowe stanowią podstawę nabywania przez członka funduszu uprawnień częściowych do przyszłej emerytury do czasu nabycia prawa do całości środków zgromadzonych na indywidualnym koncie. Zatem składka emerytalna, z uwagi na jej przeznaczenie na tworzenie funduszu emerytalnego, posiada publicznoprawny ubezpieczeniowy charakter, który zachowuje nadal po przekazaniu przez Zakład jej części do funduszu.

Publiczny charakter składki przekazywanej do OFE potwierdził także Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 4.11.2015 r. (K 1/14).

Zgodnie z treścią art. 24 ust. 8 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych nienależnie opłacona składka odprowadzona do otwartego funduszu emerytalnego podlega zwrotowi w wysokości nominalnej wartości składki.

Jeżeli nominalna wartość składki, o której mowa w ust. 8, jest:

1) wyższa od kwoty nienależnie otrzymanej składki, którą otwarty fundusz emerytalny jest zobowiązany zwrócić do Zakładu na podstawie przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych - różnica jest finansowana z funduszu emerytalnego, wyodrębnionego w ramach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;

2) niższa od kwoty nienależnie otrzymanej składki, którą otwarty fundusz emerytalny jest zobowiązany zwrócić do Zakładu na podstawie przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych - różnica stanowi przychody funduszu emerytalnego, wyodrębnionego w ramach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (art. 24 ust. 8e ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych).

Zwrotu nienależnie otrzymanej składki dokonuje się poprzez potrącenia ze składek przekazywanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych do otwartego funduszu (art. 24 ust. 8e ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych).

Z przedstawionych powyżej rozważań wynika, że odwołujący poprzez unieważnienie umowy o członkostwo w OFE nie nabył uprawnień do zarządzania środkami przekazanymi do organu rentowego przez OFE. Nie może zatem domagać się skutecznie zwrotu kwoty, którą OFE przekazał do ZUS, ani zaliczenia jej na poczet zaległych składek na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej.

W ramach środków odprowadzanych do funduszu ubezpieczony ma ograniczone prawo do dysponowania nimi. Osoba ubezpieczona nie może dokonać wcześniejszych wypłat środków z funduszu emerytalnego, nie może też, poza pewnymi wyjątkami, wystąpić z otwartego funduszu emerytalnego. Niedopuszczalne jest zatem zaliczenie na pokrycie zaległych należności składkowych (począwszy od zobowiązań o najwcześniejszym terminie płatności) środków przekazanych do Zakładu przez otwarty fundusz emerytalny (wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 10.06.2015r. sygn. III AUa 831/14).

Jeśli odwołujący uważa, że został wprowadzony w błąd zawierając umowę, która okazała się nieważna może ewentualnie wystąpić z roszczeniami odszkodowawczymi na drodze postępowania cywilnego. Nie uchyla to jednak jego obowiązku uregulowania należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Reasumując, określenie przez organ rentowy zaległości z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne było prawidłowe.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ §1 k.p.c. i cytowanych powyżej przepisów prawa materialnego w pkt 1 sentencji wyroku oddalił odwołanie.

O kosztach orzeczono w pkt. 2 wyroku na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. i zgodnie z § 2 pkt. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t. j. Dz. U. z 2018r. poz. 265), mając na uwadze charakter sprawy i nakład pracy pełnomocnika. Wartość przedmiotu sporu została ustalona w oparciu o sumę składek (bez odsetek) za okres, który obejmował spór.

Wyrok ten **apelacją** w całości zaskarżył odwołujący **D. G.** reprezentowany przez fachowego pełnomocnika, który zarzucił:

1) naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

a) przepisu art. 24 ust. 6 c, 8 i 8d ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 100a ust. 1 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji nieuzasadnione przyjęcie, że w ustalonym stanie faktycznym niemożliwe jest zaliczenie przez ZUS na poczet składek należnych od odwołującego z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego, kwoty nadpłaty zwróconej przez OFE do ZUS, z tytułu składek nienależnie odprowadzonych przez ZUS do (...) Otwarty Fundusz Emerytalny (aktualnie N. - N. Otwarty Fundusz Emerytalne) (dalej określane także jako „OFE”), podczas

gdy z przywołanych przepisów nie wynika, ażeby kwota składek zwróconych nie mogła zostać zaliczona na poczet składek na ubezpieczenie zdrowotne;

b) przepisu art. 100a ust. 1 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych w zw. z art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji nieuzasadnione przyjęcie, że wniosek odwołującego o zaliczenie składek przekazywanych ZUS do OFE na poczet zaległych składek na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej nie mógł zostać uwzględniony, podczas gdy nadpłata powstała wskutek zwrotu składek nienależnie przekazanych przez ZUS do OFE mogła zostać zaliczona na poczet zaległych składek, a to zgodnie z dyspozycją przepisu art. 24 ustawy z dnia 13 października 1998r. o Systemie Ubezpieczeń Społecznych;

c) przepisu art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji nieuzasadnione przyjęcie, że skoro ZUS nie jest dysponentem składek na ubezpieczenie zdrowotne to nie mógł zaliczyć kwoty powstałej nadpłaty na zaległości powstałe na koncie odwołującego, podczas OFE dokonało na rzecz ZUS zwrotu składek nie stanowiących składki zdrowotnej a odwołujący pismem z dnia 30 listopada 2011r. upoważnił ZUS do przeksięgowania powstałej nadpłaty na poczet należnych składek na ubezpieczenie zdrowotne;

d) przepisu art. 24 ust. 8 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych jego niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji nieuzasadnione przyjęcie, że na koncie odwołującego nie mogła powstać nadpłata po zwrocie nienależnie otrzymanej składki przez OFE do ZUS, a odwołujący nie nabył uprawnień do zarządzania środkami przekazanymi przez OFE do ZUS, podczas gdy ust. 8 przywołanego przepisu wskazuje jedynie na sposób zwrotu nienależnie pobranych składek przez OFE do ZUS i jednocześnie nie stanowi o przeznaczeniu składek zwróconych, w sytuacji gdy płatnik składek (odwołujący) nie pozostaje członkiem OFE z uwagi na nieważność umowy; naruszenie przepisów postępowania, a mianowicie:

a) przepisu art. 233 k.p.c. poprzez wybiórczą ocenę materiału dowodowego i pominięcie tej części materiału dowodowego, który nie był zgodny z koncepcją Sądu I instancji, a mianowicie pominięcie dowodu z dokumentu znajdującego się w aktach sprawy Pisma N. - N. Otwarty Fundusz Emerytalny z dnia 29 sierpnia 2018r. skierowanego do ówczesnego pełnomocnika odwołującego, w którym OFE poinformowało, że w 2011r. nastąpił zwrot środków z OFE do ZUS w związku z nienależnie opłacanymi składkami przez ZUS do OFE i w konsekwencji uznanie, że bez znaczenia dla niniejszej sprawy pozostaje czy na koncie ubezpieczonego powstała nadpłata, która mogłaby zgodnie z dyspozycją odwołującego zostać przeksięgowana na należne składki na ubezpieczenie zdrowotne;

b) przepisu art. 233 k.p.c. poprzez wybiórczą ocenę materiału dowodowego i pominięcie tej części materiału dowodowego, który nie był zgodny z koncepcją Sądu I instancji, a mianowicie pisma odwołującego z dnia 30 listopada 2011r., w którym odwołujący upoważnił ZUS do przeksięgowania kwoty powstałej nadpłaty na poczet należnych składek, co doprowadziło do:

– błędnych ustaleń, że na rachunku odwołującego powstała zaległość z tytułu nieopłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne;

– nieustalenie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie okoliczności niezbędnych do wydania decyzji;

c) przepisu art. 227 k.p.c. w zw. z art. 217 k.p.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i w oddaleniu w dniu 26 marca 2019r. wniosków odwołującego o:

– zwrócenie się do N. - N. Otwarty Fundusz Emerytalny o wskazanie: o jakie kwoty i kiedy zostały przekazane przez ZUS w związku z umową zawartą z D. G.; o jakie kwoty i kiedy zostały przekazane przez OFE do ZUS w związku nienależnie opłaconymi składkami dotyczącymi D. G.;

– zobowiązanie ZUS do wskazania informacji i przedłożenia stosownych dokumentów na okoliczność: o jakie kwoty i kiedy zostały przekazane przez ZUS w związku z umową zawartą z D. G. o jakie kwoty i kiedy zostały przekazane przez OFE do ZUS w związku nienależnie opłaconymi składkami dotyczącymi D. G.; co w konsekwencji skutkowało nieustaleniem przez Sąd I instancji czy na koncie odwołującego powstała nadpłata i w jakiej wysokości, która zgodnie z dyspozycją odwołującego zawartą z piśmie z dnia 30 listopada 2011r. winna zostać zaksięgowana na poczet składek należnych z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego;

Wskakując na te zarzuty odwołujący wniósł o:

1) przeprowadzenie dowodu z załączonego do niniejszego pisma dokumentu pisma ZUS z dnia 4 lutego 2010r. na okoliczność przebiegania w 2010r. nadpłaty na koncie odwołującego na poczet należnych składek, to jest na okoliczność praktyki możliwości rozliczenia nadpłaty i pozostawania przez odwołującego w uzasadnionym przekonaniu co możliwości przebiegania powstałej nadpłaty wskutek zwrócenia składek z OFE, to jest na okoliczność odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie okoliczności niezbędnych do wydania decyzji, w tym miejscu wskazuję, że z uwagi na czas trwania postępowania w ZUS, zmianę miejsca zamieszkania oraz prowadzenie postępowania przed ZUS w S. i w P., dopiero na etapie postępowania odwoławczego odwołujący odnalazł pismo z dnia 4 lutego 2010r.;

2) zmianę zaskarżonego rozstrzygnięcia poprzez zmianę wydanej decyzji poprzez ustalenie, że odwołujący nie jest zobowiązany do zapłaty nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od lutego 2010r. do kwietnia 2013r. oraz naliczonych odsetek;

3) ustalenie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie okoliczności niezbędnych do wydania decyzji;

4) zasądzenie od pozwanego organu rentowego na rzecz odwołującego, kosztów postępowania przed Sądem I i II instancji w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Pozwany **organ rentowy** wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od odwołującego na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego w apelacji wg norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja okazała się bezzasadna.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I Instancji przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe, a zebrany materiał poddał wszechstronnej ocenie z zachowaniem granic swobodnej oceny dowodów przewidzianej przez art. 233 § 1 k.p.c. Na tej podstawie Sąd Okręgowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne i rozważania prawne, które tutejszy Sąd w pełni podziela i przyjmuje za własne bez potrzeby ponownego ich przytaczania.

Istota sporu w analizowanej sprawie sprowadzała się do rozstrzygnięcia czy prawidłowo organ rentowy określił wysokość zadłużenia D. G. z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne a jej istota do odpowiedzi na pytanie czy istnieje możliwość przebiegania powstałej nadpłaty wskutek zwrócenia składek z OFE na poczet składek na ubezpieczenie zdrowotne,

W pierwszej kolejności wskazać należy, że postępowanie sądowe w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych ma charakter odwoławczy, a jego przedmiotem jest ocena zgodności z prawem decyzji organu rentowego. Zakres rozpoznania i orzeczenia (przedmiot sporu) w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wyznaczony jest w pierwszej kolejności przedmiotem decyzji organu rentowego zaskarżonej do sądu ubezpieczeń społecznych, a w drugim rzędzie przedmiotem postępowania sądowego determinowanego zakresem odwołania od tejże decyzji (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 1 września 2010 r., III UK 15/10, LEX nr 667499 oraz z dnia 9 września 2010 r., II UK 84/10, LEX nr 661518, a także powołane tam orzecznictwo). Oznacza to, że zakres rozpoznania w sprawie zakresu ubezpieczeń społecznych musi dotyczyć przedmiotu rozstrzygnięcia decyzji organu rentowego.

Zaskarżoną decyzją z dnia 10.08.2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P., określił wysokość zadłużenia D. G. z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne i jest to przedmiot sporu w niniejszej sprawie.

W dalszej kolejności wskazać należy, że członek funduszu emerytalnego, który zawarł umowę z funduszem pod wpływem błędu co do istotnych okoliczności związanych z tą umową, a zwłaszcza utraty z chwilą zawarcia umowy uprawnień do wcześniejszej emerytury, może się uchylić od skutków prawnych zawartej umowy w terminie roku (art. 88 k.c.). Do funduszy emerytalnych wpływają oświadczenia niektórych członków, z treści których to oświadczeń wynika, że działali oni pod wpływem błędu i uchylają się od skutków prawnych zawartej przez siebie umowy (różnie są te oświadczenia woli nazywane w złożonych pismach, ale treść merytoryczna tych pism jednoznacznie wskazuje, że chodzi właśnie o oświadczenie wywołujące te skutki prawne, o jakich mowa). Jeżeli złożone oświadczenia zostaną następnie potwierdzone wyrokiem sądu w sprawie ustalenia nieistnienia stosunku prawnego między daną osobą a członkiem funduszu, to wyrok taki będzie podstawą do wykreślenia członka z rejestru funduszu, czego nie przewidują przepisy ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (art. 81-90). Ponadto wymieniony wyrok sądu otwiera drogę dla członka funduszu emerytalnego do zgłoszenia roszczenia wobec funduszu o zwrot pobranej składki do ZUS.

W wypadku pozytywnego dla członka funduszu wyroku sądu (umowa członkowska jest nieważna od samego początku) fundusz emerytalny będzie musiał zwrócić do ZUS składkę brutto wraz z należną jej waloryzacją.

W wyroku z dnia 12 lutego 2013 r. III AUa 765/12 Sąd Apelacyjny w Katowicach. orzekł, iż sprawy dotyczące zawierania umów z otwartymi funduszami emerytalnymi, ich unieważnienia oraz przywracania członkostwa nie należą do właściwości organów rentowych. Roszczenia takie mogą być dochodzone na drodze powództwa przeciwko danemu funduszowi w trybie art. 90 ustawy z 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, jako że dotyczą stosunków między ubezpieczonym a otwartym funduszem emerytalnym. LEX nr 1289759, OSA 2014/2/95-104.

Nie mniej jednak w ocenie Sądu Apelacyjnego takie rozważania wykraczają poza zakres rozpoznawanej w niniejszym postępowaniu decyzji. Zakres rozpoznania i orzeczenia (przedmiot sporu) w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wyznaczony jest bowiem w pierwszej kolejności przedmiotem decyzji organu rentowego.

Stosownie do art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887 z późn. zm.) płatnik składek jest obowiązany, wg. zasad wynikających z przepisów ustawy, obliczyć, rozliczyć i opłacić należne składki.

W świetle powołanego przepisu ubezpieczony, prowadzący działalność gospodarczą, jest zobowiązany do zapłaty składki we właściwej wysokości i nie może on się z tego obowiązku zwolnić.

Od 1 stycznia 1999 r. funkcjonuje w Polsce system oparty na zdefiniowanej składce, w której wysokość przyszłego świadczenia zależy od wielkości składek. System opiera się na 3 filarach. W obowiązującym systemie o akumulacji kapitału można mówić jedynie w przypadku 2 filara - w przeciwieństwie do subkont emerytalnych ZUS, gdzie zapisy i waloryzacje składki tworzą jedynie zobowiązanie wobec ubezpieczonego.

Składka jest podstawowym źródłem dochodu funduszy emerytalnych. Jest podstawą kalkulacji przyszłego świadczenia ubezpieczeniowego; składka ma charakter przymusowy, celowy odpłatny i bezzwrotny - ta ostatnia cecha nie występuje jednak w przypadku składki wpłacanej do otwartych funduszy emerytalnych. Składka w drugim filarze / segmencie ubezpieczeń ma charakter zwrotny. Jest to jeden z elementów odróżniających drugi filar od powszechnego ubezpieczenia społecznego (patrz: J. Jędrasik - Jankowska "Ubezpieczenia emerytalne Trzy filary", Wydawnictwa Prawnicze PWN Warszawa 2001 str. 73). Składka w modelu repartycyjnym to celowy podatek socjalny. W nowym systemie emerytalnym, opartym na indywidualnych kontach, przestaje być postrzegana jako podatek. (por. K. Ślęzak " Prawny charakter składek na ubezpieczenia społeczne" (w)"Ubezpieczenia społeczne - dawniej i dziś" - Wrocław 2013, str. 99-115).

Obowiązek Zakładu przekazania części składki na ubezpieczenie emerytalne do funduszu wynika wprost z ustawy (art. 22 ust. 3 i art. 47 ust. 9 s.u.s.). Sąd Najwyższy uznał dopuszczalność drogi sądowej w sprawie o nakazanie Zakładowi przekazanie części składki na ubezpieczenie emerytalne do funduszu (patrz: uchwała (7) Sądu Najwyższego z 5 kwietnia 2006 r. - III CZP 121/05). Ta część składki podlega ściągnięciu oraz zabezpieczeniu na zasadach dotyczących składek na ubezpieczenie społeczne (T. M. "Zabezpieczenie ryzyka starości w nowym systemie prawnym" teza nr 7, S. P.. - EK. 2003. 67.9, LEX 42745 /7).

Przy ocenie charakteru prawnego składki na ubezpieczenie społeczne nie można tracić z pola widzenia okoliczności, że system emerytalny, oparty na zasadach ubezpieczeniowych, charakteryzuje się przymusem ubezpieczenia społecznego związanym ściśle z obowiązkiem odprowadzania składek, a powstający z mocy ustawy stosunek ubezpieczenia społecznego ma charakter publicznoprawny.

Charakter prawny składki na ubezpieczenie społeczne jest zagadnieniem kontrowersyjnym (v. J. Wantoch - Rekowski "Składki na ubezpieczenie emerytalne Konstrukcja i charakter prawny" - Toruń 2005 r.). W literaturze z jednej strony, przyjmuje się, że przez płacenie składek członek funduszu emerytalnego wyzbywa się aktywów z własnego majątku w postaci prawa własności środków pieniężnych i zamienia je na aktywa osobiste, stanowiące wierzycielność względem funduszy emerytalnych, oraz aktywa osobiste, stanowiące zaczątek przyszłej emerytury. Z drugiej strony prezentowany jest pogląd, że otwarte fundusze emerytalne należą do podmiotów wykonujących, zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 2 s.u.s., ubezpieczenie emerytalne, a składka nie powinna być utożsamiana z własnością (cywilnoprawną) konstrukcją wkładu na bankowym rachunku oszczędnościowym, którego posiadacz jest właścicielem zgromadzonych na nim środków.

W konsekwencji odprowadzona do otwartego funduszu emerytalnego część składki na ubezpieczenie emerytalne nie stanowi własności ubezpieczonego (por. R. Pacud: "Oczekiwanie prawne na emeryturę dożywotnią", Bydgoszcz - Katowice 2006, str. 107 i nast. oraz 276, a także K. Antonow "Prawo do emerytury", Kraków str. 83 i nast.).

Ustawodawca w art. 3 ust. 3 pkt 2 ustawy systemowej przesądził, że zadania z zakresu ubezpieczeń społecznych w odniesieniu do ubezpieczenia emerytalnego są wykonywane częściowo przez otwarte fundusze emerytalne, określone w przepisach ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 159, poz. 1667 z późn. zm.). Konsekwencją takiej regulacji jest m.in. zabezpieczenie środków zgromadzonych na rachunku członka funduszu przez: z jednej strony - niemożność ich potraktowania jako części sektora finansów publicznych i przeznaczenie na inne cele, a z drugiej strony - niemożność swobodnego rozporządzania nimi przez członka funduszu.

Składka emerytalna zostaje przekazywana do funduszy za pośrednictwem ZUS. Fundusze po otrzymaniu środków dokonuje potrącenia opłaty dystrybucyjnej stanowiącej część wynagrodzenia towarzystwa emerytalnego. Pozostała kwota zostaje przeliczona na jednostki rozrachunkowe - odpowiednio do ich aktualnej wartości i zapisana na rachunku emerytalnym członka prowadzonym przez fundusz. W razie przekazania kolejnych składek na rachunku emerytalnym przybywa jednostek rozrachunkowych. Środki pieniężne stanowią równowartość nowych jednostek rozrachunkowych. Osiągnięcie wyniku inwestycyjnego przedkłada się na zmianę wartości jednostek rozrachunkowych. Kapitał gromadzony i fundusz emerytalny narażony jest na różnego rodzaju ryzyka związane ze specyfiką tego rozwiązania. Najważniejszym z nich jest ryzyko zmienności cen instrumentów rynku finansowego i ryzyko związane z portfelem papierów wartościowych - spadku wartości portfela (patrz więcej: "Wyplata emerytur z II filara nowego systemu emerytalnego" - Urząd Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych" W- wa 2004).

Wszystko to prowadzi do wniosku, że składki na ubezpieczenie emerytalne odprowadzane do funduszu nie są prywatną własnością członka funduszu, a pochodzą z podziału przekazywanej Zakładowi składki na te właśnie ubezpieczenie i przeliczone na jednostki rozrachunkowe, stanowią podstawę nabywania przez członka funduszu uprawnień częściowych do przyszłej emerytury do czasu nabycia prawa do całości środków, zgromadzonych na indywidualnym koncie. Składka emerytalna zatem, z uwagi na jej przeznaczenie na tworzenie funduszu emerytalnego,

ma publiczny ubezpieczeniowy charakter, który zachowuje nadal po przekazaniu przez ZUS do OFE (uzasadnienie uchwały - zasady prawnej - Sądu Najwyższego z 5 kwietnia 2006 r. - III CZP 121/05, OSNCP 2007, nr 3-4, poz. 50).

W ramach tych środków ubezpieczony ma ograniczone prawo do dysponowania nimi. Osoba ubezpieczona nie może dokonać wcześniejszych wypłat środków z funduszu emerytalnego, nie może też, poza pewnymi wyjątkami, wystąpić z otwartego funduszu emerytalnego. Możliwe jest jednak w pewnym zakresie dysponowanie tymi środkami na wypadek śmierci (także testamentowe). Środki te traktowane są jako majątek osoby ubezpieczonej. Wchodzą w skład majątku współmałżonków, a także podlegają dziedziczeniu na wypadek śmierci osoby ubezpieczonej (dziedziczy się składki pieniężne a nie jednostki rozrachunkowe funduszu).

Niedopuszczalne jest zaliczenie na pokrycie zaległych należności składkowych (począwszy od zobowiązań o najwcześniejszym terminie płatności) środków przekazanych do Zakładu przez otwarty fundusz emerytalny (według podstawy z § 13 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych - Dz. U. Nr 78, po. 465 z późn. zm.) z braku postaw prawnych. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 10 czerwca 2015 r. III AUa 831/14).

Składki na ubezpieczenie emerytalne odprowadzane do funduszu nie są zatem prywatną własnością członka funduszu i nie może on swobodnie dysponować tymi składkami.

Analizując obowiązujący porządek prawny wskazać należy, iż zgodnie z art. 1 ustawy systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 423) ubezpieczenia społeczne obejmują:

- 1) ubezpieczenie emerytalne;
- 2) ubezpieczenia rentowe;
- 3) ubezpieczenie w razie choroby i macierzyństwa, zwane dalej "ubezpieczeniem chorobowym";
- 4) ubezpieczenie z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, zwane dalej "ubezpieczeniem wypadkowym".

W myśl z kolei art. 2 ust. 1 ustawa określa zasady:

- c) rozliczania **składek na ubezpieczenia społeczne** oraz zasiłków z ubezpieczeń chorobowego i wypadkowego,
- d) opłacania składek na ubezpieczenia społeczne;

W myśl art. 4 użyte w ustawie określenia oznaczają składki - składki na ubezpieczenia społeczne osób wymienionych w pkt 1.

W myśl art. 24 ust. 8 cytowanej ustawy **nienależnie opłacona składka odprowadzona do otwartego funduszu emerytalnego podlega zwrotowi w wysokości nominalnej wartości składki.**

Stosownie do treści ust. 8aa przepis ust. 8 stosuje się także do zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a:

- 1) składek;
- 2) kwot środków przekazanych przez otwarty fundusz emerytalny, o których mowa w art. 40c ust. 2.

Zgodnie zaś z brzmieniem ust. 8d tego przepisu w przypadku gdy w wyniku błędu instytucji obsługującej wpłaty składek nienależnie opłacone składki zostały sfinansowane ze środków tej instytucji, kwota nienależnie wpłacona jest zwracana tej instytucji.

Jak stanowi ust. 8e tego przepisu jeżeli nominalna wartość składki, o której mowa w ust. 8, jest:

1) wyższa od kwoty nienależnie otrzymanej składki, którą otwarty fundusz emerytalny jest zobowiązany zwrócić do Zakładu na podstawie przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych - **różnica jest finansowana z funduszu emerytalnego**, wyodrębnionego w ramach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;

2) niższa od kwoty nienależnie otrzymanej składki, którą otwarty fundusz emerytalny jest zobowiązany zwrócić do Zakładu na podstawie przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych - **różnica stanowi przychody funduszu emerytalnego**, wyodrębnionego w ramach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodnie zaś z ust. 9 tego przepisu odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne oraz dodatkowa opłata finansowane są w całości z własnych środków przez płatnika składek.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 kwietnia 2004 r. w sprawie trybu i terminu powiadamiania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przez otwarty fundusz emerytalny o zawarciu umowy z członkiem oraz dokonywania wypłaty transferowej (Dz. U. z dnia 28 kwietnia 2004 r.) zostało wydane na podstawie delegacji przewidzianej w ustawie o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. Nr 139, poz. 934, z późn. zm. Zaskarżony wyrok był zatem prawidłowy.

Jak wynika z art. 100a. ust. 1 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych otwarty **fundusz jest zobowiązany do zwrotu do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nienależnie otrzymanej składki**.

W myśl ust. 1a tego przepisu kwotę składki, o której mowa w ust. 1, ustala się przez umorzenie jednostek rozrachunkowych uzyskanych za nienależnie otrzymaną składkę oraz nienależnie otrzymane odsetki określone przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych.

W myśl ust. 1b tego przepisu w przypadku dokonania wypłaty transferowej, zgodnie z art. 119, 126 lub 131, kwotę składki, o której mowa w ust. 1, ustala się przez umorzenie jednostek rozrachunkowych odpowiadających kwocie uzyskanej z umorzenia jednostek rozrachunkowych odpowiadających kwocie nienależnie otrzymanej składki od otwartego funduszu, który dokonał wypłaty transferowej.

Stosownie do ust. 7 tego przepisu jeżeli zwrot nienależnej składki następuje w wyniku nieważności umowy z otwartym funduszem, a otwarty fundusz dokonał wypłaty transferowej zgodnie z art. 119, 126 lub 131, towarzystwo zarządzające tym funduszem finansuje kwotę stanowiącą równowartość różnicy pomiędzy kwotą określoną, zgodnie z ust. 4, do dnia dokonania wypłaty transferowej, a kwotą przekazaną w wypłacie transferowej.

W myśl zaś ust. 7a tego przepisu Jeżeli zwrot nienależnie otrzymanej składki następuje w sytuacji unieważnienia umowy lub zmiany z urzędu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych nieprawidłowego wpisu w Centralnym Rejestrze Członków Otwartych Funduszy Emerytalnych, całą kwotę otrzymaną w wyniku wypłaty transferowej traktuje się jako jedną składkę.

Stosownie zaś do ust. 8 tego przepisu jeżeli osoba, za którą została przekazana nienależna składka, jest członkiem innego otwartego funduszu, kwota ustalona zgodnie z ust. 3-4 jest przekazywana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych do tego funduszu.

Zgodnie zaś z ust. 9 tego przepisu kwota, o której mowa w ust. 8, nie może być niższa niż nominalna wartość należnej składki powiększonej o odsetki określone przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych.

W myśl ust. 10 tego przepisu odsetki, o których mowa w ust. 4, nalicza się za okres od dnia obciążenia rachunku bankowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych kwotą nienależnie otrzymanej składki do dnia jej zwrotu.

Zgodnie z ust. 11 tego przepisu zwrotu nienależnie otrzymanej składki dokonuje się poprzez potrącenia ze składek przekazywanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych do otwartego funduszu.

W myśl ust. 12 tego przepisu jeżeli Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekazał składkę, o której mowa w ust. 1, wraz z odsetkami za opóźnienie, do odsetek tych stosuje się odpowiednio ust. 1-11 dotyczące składki.

Podsumowując w sytuacji gdy nienależnie opłacona składka została odprowadzona do otwartego funduszu emerytalnego, podlega ona zwrotowi w wysokości nominalnej wartości składki. Przepisy ustawy systemowej nie wskazują odrębnego trybu postępowania w zakresie nienależnie opłaconej składki na ubezpieczenie emerytalne w części, w jakiej jest ona odprowadzana do otwartego funduszu emerytalnego. W tym zakresie szczegółową regulację zawiera przepis art. 100a ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, zgodnie z którym kwotę nienależnie otrzymanej składki ustala się przez umorzenie jednostek rozrachunkowych uzyskanych za nienależnie otrzymaną składkę oraz nienależnie otrzymane odsetki określone przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych. Zwrotu nienależnie otrzymanej składki dokonuje się poprzez potrącenia ze składek przekazywanych przez Zakład do otwartego funduszu (art. 100a ust. 11 ustawy). W art. 24 ust. 8e ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wskazany został sposób dokonywania przez Zakład rozliczeń w przypadku, gdy wartość nominalna nienależnie opłaconej składki jest wyższa lub niższa od kwoty otrzymanej nienależnie otrzymanych składek, które otwarty fundusz emerytalny jest zobowiązany zwrócić do Zakładu. W przypadku gdy taka składka jest wyższa - różnica jest finansowana z funduszu emerytalnego, wyodrębnionego w ramach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (art. 24 ust. 8e pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), zaś w drugim przypadku różnica stanowi przychód funduszu emerytalnego, wyodrębnionego w ramach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (art. 24 ust. 8e pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Regulacje dotyczące zwrotu nienależnie opłaconych składek, tych składek, które zostały przekazane do otwartych funduszy emerytalnych, mają również zastosowanie do zaewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, składek oraz kwot środków przekazanych przez otwarty fundusz emerytalny, o których mowa w art. 40c ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, co wynika wprost z treści art. 24 ust. 8aa ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Słusznie zatem uznał Sąd I instancji, iż jeśli odwołujący uważa, że został wprowadzony w błąd zawierając umowę, która okazała się nieważna może ewentualnie wystąpić z roszczeniami odszkodowawczymi na drodze postępowania cywilnego. Nie uchyla to jednak jego obowiązku uregulowania należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne. Zakres rozpoznania zaskarżonej decyzji nie obejmuje takich roszczeń odwołującego.

W ustalonym stanie faktycznym niemożliwe jest zaliczenie przez ZUS na poczet składek należnych od odwołującego z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego, kwoty nadpłaty zwróconej przez OFE do ZUS, z tytułu składek nienależnie odprowadzonych przez ZUS do (...) Otwarty Fundusz Emerytalny.

Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych obejmuje zasady rozliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz zasiłków z ubezpieczeń chorobowego i wypadkowego, oraz opłacania składek na ubezpieczenia społeczne. Wyjątek jaki odnosi się do składek na OFE a przewidziany w art. 24 ust. 8 cytowanej ustawy odnosi się **wyłącznie do zwrotu tych składek a nie zarachowania** na poszczególne fundusze ubezpieczeń społecznych w ramach FUS.

Wszelkie bowiem regulacje rangi rozporządzenia np. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych - (Dz. U. Nr 78, po. 465 z późn. zm) dotyczące sposobu zarachowania na poszczególne fundusze ubezpieczeń społecznych w ramach FUS oraz przesunięć składek w ramach tych funduszy wydane zostały na podstawie delegacji przewidzianej w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych regulującej zasady rozliczania składek na **ubezpieczenia społeczne** a nie składek na OFE.

Reasumując, zaskarżony wyrok był prawidłowy.

Wobec uznania, że zarzuty apelacyjne były bezzasadne oraz mając na uwadze powyższe ustalenia faktyczne i rozważania prawne - na podstawie art.385 k.p.c. – należało orzec o oddaleniu złożonej w niniejszej sprawie apelacji.

Przemysław Horak	Marta Sawińska	Roman Walewski
------------------	----------------	----------------